

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης
Τομέας Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών
ΠΜΣ «Παγκόσμια Διακυβέρνηση και Ασφάλεια»

Μάθημα: Παγκοσμιοποίηση, Μορφές Ηγεμονίας και Πολιτικές

Διδάσκουσα: Επικ. Καθ. Φ. Χατζησταύρου

Αντικείμενο του μαθήματος

Το μάθημα πραγματεύεται τα ζητήματα ηγεμονίας στη διεθνή και παγκόσμια πολιτική τόσο σε εννοιολογικό-θεωρητικό όσο και σε εμπειρικό επίπεδο. Εξετάζει αναλυτικά μέσα από μια διεθνοπολιτική, (μάκρο)κοινωνιολογική και φιλοσοφική προοπτική την ανάπτυξη μορφών ηγεμονίας στο παγκόσμιο περιβάλλον ως ένα ενιαίο πεδίο-φαινόμενο μελέτης που διαπερνά τις παραδοσιακές μονάδες ανάλυσης στη διεθνή πολιτική (άτομα, κράτη, διεθνές σύστημα). Συζητούνται διεξοδικά οι διάφορες προσεγγίσεις της ηγεμονίας, οι «παραδοσιακές» και οι «σύγχρονες» (συμβατική διεθνιστική, (μετά)μαρξιστική, μεταδομική, κριτική ρεαλιστική κτλ.) και η εξέλιξη της έννοιας της ηγεμονίας (υλική-εργαλειακή, αξιακή-ιδεολογική, κοινωνικο-πολιτισμική) κατά τον 20αι. και τον 21αι. Αναλύονται παραδείγματα ευρωπαϊκής και διεθνούς πολιτικής όπως επεκτατικές στρατηγικές κρατών ή μη κρατικών δρώντων, συγκρούσεις, επιθέσεις, απειλές ή κρίσεις που ανέκυψαν στο ευρωπαϊκό και διεθνές πολιτικό προσκήνιο. Στο πλαίσιο αυτό μελετάται ο ρόλος κρατών, διεθνών οργανισμών, ομάδων συμφερόντων αλλά και πολλαπλών δικτυακών και δια-θεσμικών παραγόντων (διάμεσα σώματα (interstitial bodies), απεδαφικοποιημένα δίκτυα, αλληλένδετα μοντέλα σχέσεων ισχύος, ιδιωτικοί δρώντες με δημόσια επιρροή, πολιτικο-οικονομικές οντότητες κτλ.) και ο ρόλος τους στη διαμόρφωση παγκόσμιων δημόσιων πολιτικών. Μέσα από την μελέτη συγκεκριμένων πεδίων (καθεστώτα εξαίρεσης, νεο-αποικιοκρατία, τεχνο-καπιταλισμός της παρακολούθησης, διακυβέρνηση της ασφάλειας, νεοφιλελεύθερη διακυβέρνηση κτλ.), αξιολογούνται οι μορφές ηγεμονίας που ανακύπτουν, ο βαθμός καθολικότητας των σχεδίων πολιτικής που προωθούν αλλά και καταγράφονται οι (διεθνοποιημένες) ιεραρχίες επιρροής και τα διάχυτα υποσυστήματα πολιτικής (συστήματα ιδεολογικής ισχύος, κοινωνικο-πολιτισμικής ισχύος, βιο-ισχύος κτλ.).

Μαθησιακά αποτελέσματα

Το μάθημα αποσκοπεί:

- στην εις βάθος κατανόηση μέσα από μια διεθνοπολιτική και διεθνο-κοινωνιολογική προοπτική νέων μορφών ισχύος στο παγκόσμιο περιβάλλον
- στην εμπειρική και κριτική ανάλυση εκφάνσεων της παγκοσμιοποίησης
- στην ανάλυση συγκεκριμένων καθεστώτων ηγεμονίας και στην αποτίμηση του ρόλου τους στη διαμόρφωση της διεθνούς και παγκόσμιας πολιτικής.